UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Apostolus

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

Apoſtaſia.

¶ DEFINITIO ET ETYMOL.

APOSTASIA, Græcum vocabulum, ἀπόϛασις ϛεως, ἡ, defectio & rebellio eſt. Et eſt temerarius à ſtatu fidei obedientiæ eccleſiaſticæ, vel religionis receſſus. *ſecundum Alex. ſecunda Secundæ tractatu de Apoſtaſia.*

Apoſtaſia à fide non eſt ſpecies infidelitatis, ſed circumſtantiâ eius, aggrauans eam *ſecundum B. Thom. ſecund. Secundæ 12. art. 1.*

Apoſtata, ἀποϛάτης qui deficit à religione, vt transfuga ab imperio: vnde Iulianus Imperator hoc cognomen accepit, ſeductus ambitione, vt Iudas Chriſti diſcipulus auaritia, de hoc *Sedul.* 4.

Tunc vir Apoſtolicus nunc vilis apoſtata factus.

Apoſtaticus, ἀποϛατικός, qui digna deſertore & proditore facit. *Ibidem.*

Formidine rurſus
Plebis apoſtaticæ, Dominum quæ cæca negaſſet.
Georg. Fab. in annot. in poetas ſacros. p. 10.

¶ DIVISIO.

Apoſtaſia eſt retroceſſio ab his, quibus homo coniungitur Deo, & eſt triplex, ſcil.
- *A ſupererogatione, vt à clericatu, & à religionis profeſſione.*
- *Generalis, cum Voluntas retrocedit vniuerſaliter à mandatis Dei, Eccleſiaſt. 10. Initium ſuperbiæ hominis apoſtatare à Deo: initium omnis peccati eſt ſuperbia.*
- *A fide, quando retroceditur omninò à fide ſuſcepta. 2. Pet. 2. Melius erat ei veritatem non cognoſcere, quam poſt cognitam retroire.*

Apoſtata. Nullam fermè conſtituimus differentiam inter hæreticum & Apoſtatam, quàm eam, quæ eſt inter genus & ſpeciem. Hæreticus enim à ſingularibus fidei articulis deficit: Apoſtata verò totius religionis deſertor eſt, & ab ea deficit: vnde nomen ſortitus eſt. Per translationem quoque eos Apoſtatas vocamus, qui abſcedunt ab eo quod tuendum ſuſcepére, vt miles qui ab Imperatore ad hoſtes defecit. *Vide Iuſt. martyr. in Dialog. Anaclet. Epiſt. 1. Herma. l. 3. Cyprian. Epiſt. 17. & 58.*

Perſecutio martyres facit, hæreſis apoſtatas tantum. *Tertull. l. de præſcript.*

¶ SENTENTIÆ BIBLICÆ.

Salua animam tuam, & noli reſpicere poſt tergum tuum, nec ſtes in omni circa regione, ſed in monte ſaluum te fac, ne & tu ſimul pereas. *Gen.* 19.

Homo apoſtata vir inutilis, graditur ore peruerſo, annuit oculis, terit pede, digito loquitur, prauo corde machinatur malum, & in omni tempore iurgia ſeminat. *Prou.* 6.

Sicut auis tranſmigrans de nido ſuo, ſic vir, qui relinquit locum ſuum. *Prou.* 2.

Si ſpiritus poteſtatem habentis aſcenderit ſuper te locum tuum ne dimiſeris. *Eccleſ.* 10.

Ne manſeris in operibus peccatorum: confide autem in Domino, & mane in loco tuo: facilè enim eſt in oculis Domini ſubitò honeſtare pauperem. *ibid.* 11.

Filij mei exierunt a me, & non ſubſiſtunt. *Ier.* 11.

Conflabitur indignatio mea ſuper vos, cùm ingreſſi fueritis in Ægyptum. *ibid.* 42.

Nolite intrare in Ægyptum. *ibid.*

Reuerſi ſunt, vt eſſent abſque iugo, quaſi arcus doloſus facti ſunt. *Oſeæ* 7.

Viſitabo ſuper omnes, qui induti ſunt veſte peregrina. *Soph.* 1.

In quamcunque domum intraueritis, ibi manete, & inde ne exeatis. *Luc.* 9.

Nemo mittens manum ad aratrum, & reſpiciens retro, aptus eſt regno Dei. *ibid.*

Miror quod ſic tam cito transferimini ab eo, qui vos vocauit ad gratiam Chriſti. *Galat.* 5.

Memor eſto vnde excideris, & age pœnitentiam, & prima opera fac: ſin autem, venio tibi. *Apoc.* 2.

¶ SIMILITVDO.

Qui ex balneo calent, vehementius frigeſcunt, & aqua frigidior eſſe ſolet, quæ prius caluit: ita vehementius ſeſe oderunt, qui prius fuerunt amici, & ſceleratiores ſunt, qui à pia via ad impiam ſe tranſtulerunt. *Eraſm.*

¶ EXEMPLA SACRA.

Apoſtaſia à fide exitialis, *Hebr. 6. v. 6. &* 10. 26. 2. *Petr. 2. v.* 20. 1. *Ioan.* 5. 16. Prædicta eſt ab Apoſtolis, 2. *Theſſ. 2. v.* 3. 1. *Tim.* 4. 1. 2. *Petr.* 2. *v.* 1. Exempla: Populus Iſraeliticus & Aaron, *Exod.* 32. *Verſ.* 1. 2. 3. 4. Iſraelitæ, *Iudic.* 2. *v.* 11, 12. 19. 2. *Reg.* 17. *v.* 7, 8. 9. 10. 11. 12. E[illegible] chas, *Iudic.* 17. *v.* 5. 6. Salomon, 1. *Reg.* 11. *v.* 4. 5. 6. Iehu, 1. [illegible] Roboam & Iſraelitæ, 2. *Paralip.* 12. *verſ.* 1. Principes Iuda [illegible] Ozias, 26. *v.* 16. 17. Achaz, 28. *v.* 23. Sedechias & Principe[illegible] tum, 36. *v.* 13. 14. Hymenæus & Alexander, 1. *Tim.* 1. *v.* 19. 20.

¶ PROFANA EXEMPLA.

Ammonius Alexandrinus, præceptor Origenis fuit [illegible] Chriſtianus. Poſt verò ad philoſophiam ſe conuertit, deſ[illegible] Orthodoxa. *Rauiſius.*

Aurelianus qui Galieno ſucceſsit, anno CCLXXIII. tantum [illegible] eſt, vt iniquus is, aut inimicus Chriſtianis fuerit, vt ſuam etiam [illegible] poſtrema & frequentiſsima contra Paulum Samoſatenum S[illegible] Antiochiæ, auctoritatem interpoſuerit: & Samoſatenum de E[illegible] ſia cedere nolentem, exire compulerit: vt *Euſebius narrat* [illegible] *c.* 30. Attamen cum natura barbarus & ſanguinarius eſſet, vt E[illegible] *pius* ſcripſit, adeo vt nec à propriæ ſororis filij cæde abſtinere[illegible] nus tandem à Chriſtianis factus, perſecutionem in eos mouer[illegible] poſuit. *Euſebius & Platina.*

Ecebolius, Conſtantinopolitanus ſophiſta, cum Imperator[illegible] ingenijs accommodaret, vehementer Chriſtianum eſſe ſe f[illegible] uerat: ſub Iuliano verò apoſtata truculentus gentilis appar[illegible] rurſus poſt Iulianum Chriſtianus eſſe voluit. Etenim ante po[illegible] oratorij ſe ipſe pronum in terram proijciens, clamauit: [illegible] me, ſalem inſipidum. Ad hunc modum leuis & mobilis Ece[illegible] & ante & poſt Iulianum fuit. *Socrates libr. 3. hiſtor. Eccleſ. cap.* [illegible] *Suidas.*

Theophilus in Ciliciæ ciuitate quadam Diaconus, diabol[illegible] motus ab officio, dato chirographo manciparat, promiſera[illegible] inſuper Chriſtum abnegaturum eſſe. *Marullus, lib. 2. c. 12. &* [illegible] *cap.* 10.

Apud Bulgaros Filius Trebellij Rex à patre deſignatus, [illegible] religione Chriſtiana, ad malorum dæmonum cultum redijt, [illegible] ſui pietatem aſpernatus. *Sab. Enne. 8. lib. 6.*

Boleslaus Criſpus, Polonorum Princeps, Boruſſos armis a[illegible] gionem Chriſti ſuſcipiendam coegerat. Illi non multo poſt [illegible] mitum reuerſi, imperata omnia, excepta religione, ſe factur[illegible] miſère. *Cromerus lib.* 6.

Apud Orientales Anglos Redualdus Rex fauens religion[illegible] ſtianæ, Cantij eſt baptizatus. Domum rediens, à coniuge, [illegible] buſdam ſeductoribus perſuaſus, eam abiecit, & idololatricos [illegible] recepit, nec multo poſt obijt. *Beda lib. 2. c. 15.*

Apoſtolus.

¶ DEFINITIONES ET ETYMOLOG.

APOSTOLVS, Græcè ἀπόϛολος, ȣ, ὁ, dicitur, nomen ab a[illegible] tendi generaliter. Theologus tamen hoc nomen Apo[illegible] determinat ad miſſos nuncios ſpeciales Chriſti, & a[illegible] gulariter ad perſonam Pauli refertur, quando ſine adiectio[illegible] tur.

Apoſtoli nomen ſacrum in noua lege in forenſi palæſtra [illegible] teris dimiſſorijs ſumitur ab ἀποϛέλλω, quod eſt emitto, vnde [illegible] uius Apoſtolos fregit in Senatu, & Modeſt. de verb. ſignific. [illegible] ſoriæ, inquit, literæ dicuntur, quæ vulgo Apoſtoli, quod a[illegible] à primo iudice ad ſecundum demittantur, vt de cauſa in[illegible] ſit: Nos verò hîc tractamus de primis illis ſacri Euangelij [illegible] cum mandatis Chriſti per vniuerſum orbem miſsis ad fidem [illegible] ritatem propagandam.

¶ SENTENTIÆ BIBLICÆ.

Apoſtolus: Apoſtoli nomen interdum extenditur ad om[illegible] bi Dei miniſtros, *Rom.* 16. 7. 2. *Cor.* 8. 23. *Philip.* 2. 25. interdum [illegible] decim reſtringitur, *Matth.* 10. 2. *Luc.* 6. 31. interdum etiam C[illegible] tribuitur, *Heb.* 3. 1. Apoſtoli vocabantur duodecim, etiam [illegible] expuncto Iuda vndecim tantum eſſent, 1. *Cor.* 15. 5. generaliu[illegible] ta Eccleſia Ieroſolymitana, *Act.* 15. 3. pro ſapientibus & ſcrib[illegible] 11. 49. *Vt patet ex Matth.* 23. 34.

Apoſtoli Dei adminiſtri, 1. *Corin.* 3. 9. Diſpenſatores myſter[illegible] Dei, 4. *v.* 1. mundum iudicare dicuntur, *Matth.* 19. 28. Me[illegible] cuntur, *Ioan.* 4. *v.* 38. Sal terræ & lux mundi ſunt, *Matth.* [illegible] Miniſtri, non Domini ſunt, *Matth.* 20. *v.* 26. 27. *Marc.* [illegible] *Luc.* 22. *v.* 25. 26. 27. 1. *Corinth.* 3. 5. & 4. 1. 2. *Corinth.* 1. 24. & [illegible] 1. *v.* 23. 25. Apoſtoli à Chriſto dilecti, *Ioan.* 13. 1. electi *v.* 18. A[illegible] rum Chriſto magis familiares, qui. *Matth.* 17. *v.* 1. *Marc.* [illegible] 9. *v.* 28. *Matth.* 26. 37. *Marc.* 14. 33. *Luc.* 8. 51. *Ioan.* 13. 24. lingu[illegible] Spiritum Sanctum recipiunt. *Actor.* 2. 3. populo ſunt grat[illegible] peres ſunt, 3. 6. teſtes Chriſti, *Luc* 24. 48. *Ioan.* 15. 27. & 21. 24. [illegible] *v.* 2. 28. & 2. *v.* 32. & 3. *v.* 15. & 4. *v.* 33. & 5. *v.* 32. & 10. *v.* 39. 4[illegible]

…4.14. in vniuerſum orbem Euangelii prædicandi cau- …Matth.28.19. *Marc.*10.15. *Ioan.*17.18. & 20.21. *Act.*1.8.1. …*pheſ.*4.11. Spiritu Sancto donati, *Luc.*24.49. *Ioan.* 20.22. …2.3.4. in carcerem coniiciuntur, 4.3. & 5.18. hinc An- …ioeducũtur, *v.*19. & 12.7. docent in templo, 5. *v.*21.42. …Euangelium, *v.*40. ex Spiritu Sancto locuti ſunt, *Mat.* …12.2. *Pet.*1.21.

Apoſtolorum conditio, *Matth.*10. *v.* 16. 23. *Luc.*11.40. *Ioan.*15. …dignitas ac præſtantia, *Matth.*11. 11. doctrina, *Ioan.* 17. …ad Gentes, *Act.*15.23. Euangelium, 2. *Corinth.*4. 3. *Ga-* …fides, *Matth.*15.16. *Marc.*8.29. *Luc.*9. 20. *Ioan.* 6. *v.*68. …27.30. & 17. *v.*7.8. munus, *Matth.*10.7. & .28.19. *Marc.* …*Luc.*9.2. *Ioan* 15.16. nomina, *Matth.*10. *v.*2.3.4. *Marc.* …*Luc.* 6. *ver.*14.15.16. *Act.* 1.13. oratio pro regni Chri- …*Act.*4.24. poteſtas à Chriſto data, *Matth.*10.1. & 16.19. …& 6. *Ver.*7.13. *Luc.*9.1. *Ioan.*20.23. *Act.*3.12. & 4. *Ver.* 10.30. …& 9.34. & 13.11. & à Deo data, *Act.*19.10.2. *Corinth.* 10. …*Act.*15.29. obſeruanda præcipiuntur, 16.4.1. *Theſſal.*4.2. …*Matth.*13.16. Apoſtoli & Prophetæ habuerunt Spiri- …*Exodi* 4.12.2. *Sam.*23.2. *Dan.*9.10. *Zach.*7.7. *Matth.*10.20. …*Ioan.*14.17. *Act.*1.5. & 2.4. & 4.21. & 9.17. & 19. 6. 1. *Cor.* …2. *Cor.*13.3.1. *Theſſ.*4.8.2. *Tim.*3.16.1. *Pet.*1.1.2. *Petr.* 1.21. ab …tenenda, *Apoc.*2.25.

…do apoſtoli, operarii ſubdoli, deſcribuntur, 2. *Cor.*11.13. *Phil.*3. …10. ab illis cauendum, *Philip.*3.2. Pſeudoapoſtoli crucis …inimici, *Gal.*6.12. *Phil.*3.18.

…apoſtolorum erroris præcipuum caput, *Act.*15.1. interitus, …

❡ Patrvm Sententiæ

…currunt vtique ad metam martyrii, perueniunt ad coronam, …idem eodem temporis curſu, ſed eodem anni reuerten- …curſu, cum enim ſit in eorum paſſione anni diuerſitas: eſt ta- …vno die geminata feſtiuitas. *Auguſt. in ſerm. Apoſt.* Petri & …

…iam non deſperet aut de humilitate generis, aut de magni- …criminis, cum videat ſic inundaſſe cœleſtis gratiæ fontem, …piſcatorem regibus præponeret, & perſecutorem Apoſtolis co- …? Ille enim dum pauperiem ſuam curat, alimenta quoti- …quærit in pelago, factus eſt diues in Chriſto, cui reges …famulantur in ſeculo, Paulus vero dum vrget gladiis …fidei ſuſcipit iugum, & magiſter factus eſt gentium, forma …formido dæmonum, indultor criminum, fonſque vir- … *Idem.*

Dedit Dominus poteſtatem Apoſtolis ſuper naturam, vt eam …: ſuper dæmones, vt eos euerterent: ſuper elementa, vt ipſa …: ſuper mortem, vt eam contemnerent: ſuper angelos, …Domini conſecrarent. Hæc etiam poteſtas data eſt eorum …ribus, ſecundum illud Apocal.6. hi habent poteſtatem clau- …cœlum & conuertendi aquam in ſanguinem. *Idem in ſermo-* … *Apoſtolo.*

…pauciſſimis & imperitiſſimis & abiectiſſimis multiplicantur, …, ſublimantur copioſiſſima agmina, clariſſima ingenia, …eloquentia doctorum acutorum ac facundorum. *Aug.*2. … *Voluſian.*

Chriſtum Ieſum, Petrum & Andream, & alios per quos ope- … ſalutem in medio terræ non de foro Iuſtiniani, ſed de … piſcatoria legimus aſſumpſiſſe. Inſtat enim ſapien- … mundi, & legum ventoſa loquacitas. Elegit non reges, …, non Philoſophos, ſed plebeios, pauperes, indoctos …, ineruditos liberalibus diſciplinis, non peritos Gram- …, non armatos Dialectica, non Rhetorica inflatos, piſca- … Chriſtus cum retibus fidei pauciſſimos miſit, atque ita exo- … multos piſces, & tam multo mirabiliores, quanto … ipſos Philoſophos cepit. *Auguſtinus in ſermone de* …

… ſequebatur à longe, &c. Fortaſſe, & in hoc Petrus nobis … admiratione reuerendus, quod Dominum non reli- …, cum timeret, metus naturæ eſt, cura pietatis, ſuum, … fugit, quod ſequitur deuotionis, quod negat obreptio- … quod labitur, fidei quod pœnitet. *Ambroſ. ſuper Luc.*

…ſine cauſa factum putemus, quod vna die, vno loco, vnius … Apoſtoli tolerauerunt ſententiam, vna die paſſi ſunt, vt ad … pariter peruenirent. Vno loco, ne alteri Roma deeſſet, ſub … perſecutore, vt æqualis crudelitas, vtrumq; conſtringeret. Dies … merito, locus pro gloria, perſecutor decretus eſt pro virtu- … *Ambroſ. in ſerm. Apoſtol.*

Paulus non eſt inferior Petro, quamuis ille Eccleſiæ fundamen- … ſapiens Architectus ſciens veſtigia fundare populorum, nec … indignus collegio Apoſtolorum eſt. *Ambroſ. lib.* 4. *de Spiri-* …

Poteſtatem tribuit Dominus Apoſtolis, vt ſciant qui dominan- … talibus humanam ſcientiam diuina ſententia corroborari. …

Piſcatores illiterati mittuntur ad prædicandum, ne fides creden- tium non virtute humana, ſed eloquentia & doctrina Dei fieri pu- taretur. *Ibidem.*

Paulus terram ſimul atque mare, Græciam ſimul atque Bar- bariam, omnemque prorſus quanta eſt ſub ſole regionem, quaſi volitans circumiuit, non ſimplici labore velut in vacuum itinera percurrens, ſed peccatorum ſpinas pariter euellens, membraque pie- tatis vbique ſeminans, errores fugans, veritatem reducens, ex homi- nibus Angelos faciens, quinimo ipſos homines, quaſi ex dæmoni- bus Angelos prouehens. *Chryſ. de laudib. Pauli Homil.*1.

Mirabiles fluuios nobis genuit Paulus, non ſecundum Paradiſi fontem tantum, ſed etiam multo plures ac quotidie fluentes, non terram irrigantes, ſed animas hominum ad producenda germina virtutum ſuſcitantes. Quis igitur ad explicanda Pauli merita ſermo ſufficiet? quæ lingua laudibus eius inuenietur æqualis? cum omnia, quæ ſunt in omnibus bona, anima vna poſſideat, & ea cuncta plene atque cumulate, nec ſolum hominum, ſed & quod potius eſt Ange- lorum. *Ibidem.*

Paulus, cœli ciuis, Eccleſiarum columna, Angelus terreſtris, cœ- leſtis homo. Sicut enim miſſum in igne ferrum totum profecto i- gnis efficitur, ſic Paulus charitate ſuccenſus totus effectus eſt chari- tas. *Ibidem.*

Miſit Chriſtus Apoſtolos quaſi ſol radios ſuos, quaſi roſa ſua- uitates odoris ſui, quaſi ignis ſcintillas ſuas diſperſit, vt ſicut Sol in radiis apparet, ſicut roſa in odoribus ſuis ſentitur, ſicut ignis in ſcintillis ſuis aſpicitur, ſic in illorum virtutibus Chriſti potentia a- gnoſcitur. Quis enim videns diſcipulos bene inſtructos, non ſcien- tiam magiſtri collaudet? Faciebant & diſcipuli eius, & inter mira- bilium operationes maior fama virtutum creſcebat. *Chryſoſt. ſuper Matth.*

Merito Apoſtolis ſanctis attribuitur, quod in ſapientiæ libris le- gitur: Hi ſunt viri miſericordiæ. Sunt enim plane viri miſericordiæ, ſiue quia miſericordiam conſecuti, ſiue quia miſericordia pleni, ſi- ue quia miſericorditer à Deo donati ſunt nobis. *Ber. in Ser.* Pet. & *Paul. ibidem.*

Scimus, quod viri iſti nec ſibi vixere, nec ſibi ſunt mortui; ſed ei, qui pro ipſius mortuus eſt, magis autem nobis omnibus propter il- lum. Pro nobis facit eorum vita, eorum doctrina & etiam mors ipſa: & in conuerſione eminentiam, in prædicatione ſapientiam, in paſ- ſione ſua patientiam nobis beati Apoſtoli contulerunt, qui etiam vſque hodie conferre non ceſſant, miſericordia pleni, & ſanctarum orationum fructibus. *ibidem.*

❡ Sententiae Poeticae.

Apoſtoli, ἀπόϛολοι, legati, ſeu duodecim viri, quos Chriſtus Dei filius ex infimo & imperitiſſimo hominum genere elegit familiares & diſcipulos: item doctrinæ, miraculorum, mortis atque reſurre- ctionis teſtes, quibus vniuerſis atque ſingulis tradita eſt clauis regni cœlorum: a quo quos ipſi excluderent, excluſi in ſempiternum eſſent: quos admitterent eo in æternum cum ſumma felicitate perfrueren- tur. De iis legi antiquum Epigramma Honorii Romani Epiſcopi, quod è manu ſcripto huc adiiciam, agit autem de Chriſti ad cœlos aſcenſu.

Luce videt Chriſtum, quem Petrus nocte negauit,
Et cecinit Dominum pergere ad aſtra ſuum.
Territus Andreas orat: miſerere magiſter,
In regnum Patris collige diſcipulum.
Iacobus expauit hominem per nubila ferri:
Supponit ſcapulas, dat pia vota Deo.
Hæret ab aſpectu tremulus per membra Iohannes:
Et turbatus adhuc ſic ſtetit vt placeat.
Quem ſequitur te Chriſte? vocat ſine voce Philippus:
Num protectus ego liber & implicitus?
Bartholomæe pedes Chriſti pendere tremiſcis:
Et vis ſi capias, tendere poſſe manus.
Thomas ex toto nondum ſatiatus amore,
Se palpare putat vulnera, membra, latus.
Matthæus muto ſimilis, per ſcripta locutus:
Nam timor inuaſit, nota tacere ſenem.
Iacobus Alphæi pallet, ſine morte ſepultus.
Dans comites oculos, reddere quod potuit.
Hic ſtupet attonitus Simon, migraſſe Tonantem,
Et fugit affectans fulgura velle pati.
Matthias, portæ cœli defixus inhæret,
Omnia cum Chriſto teſte abiiſſe putans.
Iudas è cunctis corpus ſine fronte leuatus,
Conſpicit occiſum viuere in orbe Deum.

Benedictus Arias Montanus in humanæ ſalutis mo- nument. Tab. 48. De legatione Apo- ſtolorum.

Sæclorum veterum præſcriptio ex ordine finem
Certa Deo voluentibus annis
Tempora protulerant: hominum quoq; magna per orbem
Strata ſeges matura iacebat:

Agricolam

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Agricolam iam cana ſuum cum terra vocaret,
Et falcem expectaret acutam.
Redderet vt fœtas ſeruandi farris ariſtas,
Et culmos quoque rurſus inanes:
Tunc Domini meſſis natus: ſummuſq; miniſter
Orbis imago auctorq; nouandi,
Selectorum operi tanto, duodena virorum
Ora tuens, ſic fatur amice:
O mihi præchari comites, ſociiq; laborum,
Arcaniq; ſacraria magni,
Non vos parua manent diſcrimina vertere miſſos
Terrarum moremq; modumq;
Queis maris horriſoni fluctus, ac dura viarum
Sunt adeunda pericula ſæpe:
Non vt Erythræas gemmas oſtrumq; ſuperbum,
Nummorumue paretis aceruos:
Sed magis vt nudi atque inopes, patriaq; remoti,
Vexati, inſtabileſq; vagiq;,
Vulpibus infeſtiſq;, lupiſq; rapacibus, agni
Imbelles blandæq; columbæ
Sitis, lux tenebris nimiumq; furentibus ægris
Fomentum mediciq; fideles.
Ite igitur fortes & me duce & auſpice magni
Conſilium curate parentis.
Æthereas ſperate & opes æternaq; ſedis
Sceptra meæ, & conuiuia menſæ.

Venant. Honorius Fortunatus in Carm. de ſpe & gaud.

Bis duodena ſenum concurſat gloria vatum,
Attonito ſenſu plaudere, voce, manu.
His venit Elias, illis in curribus Enoch,
Et nati dono virgo Maria prior.
Legis conſulti Pauli comitante volatu,
Princeps Romana currit ab arce Petrus.
Conueniunt ad feſta ſimul ſua dona ferentes,
Hi quorum cineres vrbs, caput orbis, habet.
Culmen Apoſtolicum radianti luce coruſcum,
Nobilis Andream mittit Achaia ſuum.
Præcipuum meritis Epheſus veneranda Iohannem,
Dirigit, & Iacobos terra beata ſacros.
Læta ſuis votis Hierapolis alma Philippum,
Producens Thomam munus Edeſſa pium.
Inde triumphantem fert India Bartholomæum,
Matthæum, eximium Naddaſer alta virum.
Hinc Simonem & Iudam, lumen Perſaa gemellum,
Læta relaxato mittit ad aſtra ſinu.
Et ſine rore ferax, Ægyptus torrida, Marcum
Luce Euangelica participante tuba.

Appetitus.

DEFINITIO. ET ETYMOLOG.

APPETITVS Græcè ὄρεξις, ιος, ἡ, dicitur. Eſtque inclinatio appetentis in aliquod ſibi ſimile & conueniens. *ſecundum B. Thom. 1. part. q. 80. art.* 1. De appetitu cibi & potus intelligitur. Eſt & appetitus, nempe ὁρμὴ, impetus, ſubitus acriſque affectus, res varias, tum licitas, tum illicitas perſequens. Ad hunc affectum referuntur.

POETICÆ SENTENTIÆ.

Lucret. l. 2. de rerum nat. verſ. 261.

Nam dubio procul his rebus ſua cuique voluntas
Principium dat: & hinc motus per membra rigantur.
Nonne vides, etiam pateſactis tempore puncto
Carceribus, non poſſe tamen prorumpere equorum.
Vim cupidam, tam de ſubito quam mens auet ipſa.
Omnis enim totum per corpus materiai,
Copia conquiri debet, concita per artus
Omnes, ſi ſtudium mentis conuexa ſequatur,
Vt videas initium metus à corde creari.
Ex animiq; voluntate id procedere primum:
Inde dari porro per totum corpus & artus.

Et paulò poſt.

Iamne vides igitur, quanquam vis extima multos
Pellat, & inuitos cogat procedere ſæpe,
Præcipiteſq; rapit, tamen eſſe in pectore noſtro
Quiddam, quod contra pugnare obſtareq; poſſit,
Cuius ad arbitrium quoque copia materiai.
Cogitur interdum flecti per membra, per artus,
Et proiecta refrænatur retroq; reſidit.
Quare in ſeminibus quoque idem fateare neceſſe eſt,
Eſſe aliam præter plagas, & pondera cauſam,
Motibus vnde ſit hæc ollis innata poteſtas,
De nihilo quoniam fieri nil poſſe videmus.

Et paulò poſt.

Id facit exiguum cliuamen principiorum.
Nec regione loci certa, nec tempore certo.

PHILOSOPHICÆ SENTENTIÆ.

Inuitat vera ratio bene ſanos ad iuſtitiam & æquitatem ... autem in eis aliquid aliud eſſe innatum, quod repugnet, ob... rationi. *lib. 1. Ethic. c. 13. Ariſt.*

Duplex eſt vis rationis particeps: alia propriè eſt in ſeipſa ... veluti probus filius obedit parenti. *ibidem.*

Vis expers rationis eſt duplex? vis enim ea quæ creſcendi ... tributa eſt, nulla ex parte rationis eſt particeps: concupiſcendi ... tem & appetendi quodammodo ea vtitur: quatenus eis obedi... que paret. *ibidem.*

Duæ ſunt partes rationis participes: vna, qua res contemp... eas quarum principia ſecus euenire non poſſunt: altera, ... quæ poſſunt. Appelletur autem altera vis ſciendi: ratiocina... ligendique altera. *l. 6. Ethic. c. 2. & l. 1. Magn. Moral. c. 34.*

Appetitus in eas ſpecies diſſectus eſt: nempe in concu... tiam, & voluntatem. *l. 1. Mag. Moral. c. 12.*

Mentis eius quæ cognitione cernitur, non actione aut ... ne, omnis eſt in falſi verique cognitione poſita vitioſitas & ... tia. Omnis enim ratonis & mentis hoc opus eſt proprium. ... *cap. 2.*

Cuius mentis omne opus in agendo & ratiocinando eſt, ... eſt appetitioni rectè congruens veritas. *ibidem.*

Sublata mente & ore, honeſta factis & contrariis inter ... humanas nihil loci relinquitur. *ibidem.*

Ea demum recta ratio eſt, quæ prudentiæ congruat. *l. 6. Eth...*

Finem ſibi propoſitum habet omnis appetitus. Cuius ... appetitio, ab eo agendi principium ducit mens ea, quæ in a... cernitur. *l. 3. de Animo. c. 10. T. 49.*

Rectè hæc duo appetitus & mens, quæ in actione verſantur ... uere loco videntur. *ibid.*

Appetitus cum mouet, non in eo ducem rationem ſequi... piditas enim appetitus eſt quidam. Ac mens quidem omni... eſt: appetitio autem ac viſio, tum recta eſt, tum non recta. ... *Animo. c. 10. T. 50. & 51.*

Appetitus, & id in quo ineſt vis appetendi, cum motu cie... pellit ad agendum. *lib. de motu Animantium. c. 4.*

Solemus nos laudibus eos perinde atque honeſtos & fort... ſequi, qui & ratione vtuntur, & omnia ea duce agere perga... verò abſque ratione, tanquam atroces immaneſque odimus ... *piſt. Rhetor. ad Alex. c. 1.*

Quoniam virtus, quæ more perficitur habitus eſt cum ele... coniunctus: electio autem appetitio eſt, quam antegreſſa eſt ... ratio: neceſſe eſt ob eam cauſam & veram eſſe rationem & ... appetitum: ſiquidem rectum ſit propoſitum, ac eadem qu... iudicarit, appetitionem perſequi. *l. 6. Ethic. c. 2.*

Appetitus omnes contrahendi, ſedandique ſunt, excitand... animaduerſio, & diligentia, vt ne quid temerè ac fortuitò, ... deratè negligenterque agamus. 1. *Offic. Cic.*

Moderari animo & orationi, cum ſis iratus, aut etiam ... tenere in ſua poteſtate motum animi & dolorem, etſi non ... fectæ ſapientiæ, tamen non eſt mediocris ingenij. *ad Quint. f... Epiſt.* 1.

Animum vincere, iracundiam cohibere, victoriam tem... aduerſarium non modo extollere iacentem, ſed etiam amp... eius priſtinam dignitatem, præclarum eſt. Hæc qui faciat, ... cum ſummis viris comparo, ſed ſimillimum Deo iudico *Pro M...*

Si quis hoc robore animi eſt, atque hac indole virtutis ac ... nentiæ, vt reſpuat omnes voluptates, omnemq; vitæ ſuæ cu... labore corporis, atque in animi contentione conficiat, qu... quies, non remiſsio, non æqualium ſtudia, non ludi, non co... delectent, nihil in vita expetendum putet, niſi quod eſt cum ... honore, & cum dignitate coniunctum: hunc mea ſententia ... quibuſdam bonis inſtructum atq; ornatum puto. *Pro M. Cæ...*

Regium eſt ita viuere, vt non modo homini, ſed ne cu... quidem ſeruias: contemnere omnes libidines: non auri, non ... ti, non cæterarum rerum indigere: populi vtilitati magis co... quàm voluntati, nemini cedere, multis obſiſtere. *Pro Syll.*

Eſſe abſtinentem, continere omnes cupiditates, præclarum ... gis eſt, quàm difficile. *Ad Quint. fratr. Epiſt.* 1.

Quum præcipitur vt nobiſmetipſis imperemus, hoc præ... vt ratio coerceat temeritatem. 2. *Tuſc.*

Cupiditates ſunt inſatiabiles, quæ non modo ſingulos ho... ſed vniuerſas familias euertunt, totam etiam labefactant Re... Ex cupiditatibus odia, diſſidia, diſcordiæ, ſeditiones, bella ... tur. Nec hæ ſeſe foris ſolum iactant, nec tantum in alios ... petu incurrunt, ſed intus etiam animis incluſæ inter ſe diſſid... que diſcordant. 1. *de Finib.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN